

5777

Torah from Around the World

Avtalion zei:

O, wijzen, pas op je woorden!

*Straks verlies je het contact met de werkelijkheid,
en raken je levensbronnen vergiftigd.*

*En al die mensen die achter je aan lopen
drinken ervan en sterven.*

En zo zal de hemelse Naam te schande worden gemaakt.

Pirke Awot / Spreuken over de Fundamenten, 1:11

(in de vertaling van Leo Mock en Marcel Poorthuis)

Sjabbat 16 september 2017 / 25 Elloel 5777, Nitsavim-Vajelech, Dewariem/Deuteronomium
29:9 - 31:30

Tanach blz. 410 - 417

Haftara: Jesjaja 61:10 - 63:9

Tanach blz. 905 - 907

Commentaar: Rabbijn Leigh Lerner was van 1989 tot 2012 rabbijn van Temple Emanu-El-Beth Shalom te Montreal, Canada.

vertaler: Benjamin Cohen

[Het Engelse origineel](#)

Het Staande Jood Plan

Atem nitsavim hajom, „Gij allen staat vandaag...” (Dewariem/Deuteronomium 29:9). In de sidra van deze week, *Nitsavim*, is het hele volk Jisraël gaan staan; uit respect, net zoals wij dat doen tijdens de Amida, het centrale gebed van de eredienst. Maar er is nog een reden waarom we, net als de Jisraëlieten van toen, zouden kunnen gaan staan op belangrijke momenten. Misschien gebeurt er inderdaad emotioneel en sociologisch iets anders wanneer we gaan staan, in tegenstelling tot wanneer we zitten. In de jaren vijftig van de vorige eeuw beschreef Harry Golden, de redacteur van *The Carolina Israelite* een interessant gegeven met betrekking tot integratie. In zijn redactioneel commentaar, met de destijds politiek correcte titel ‘Het Staande Neger Plan’, merkte hij op dat inwoners van de Zuidelijke Staten al geïntegreerd waren wanneer zij stonden: mensen stonden samen in de rij om in de bus te stappen, om een polio-vaccinatie te krijgen, en bij de kassa van de supermarkt. Het probleem was niet hoe je staande mensen kon integreren, maar hoe je dat met zittende mensen doet. Daarom stelde Golden voor scholen te integreren door de stoelen weg te halen. Als ieder kind stond, wie zou er dan nog tegen integratie kunnen zijn?

Golden raakte hierbij aan iets belangrijks: we zijn bereid samen te staan met mensen die we niet mogen, maar niet om samen met hen te zitten. Het is onmogelijk te geloven dat alle Jisraëlieten, na veertig jaar samen door de woestijn te hebben gezworven, vrienden waren. En juist omdat Mosjé wist dat wanneer we staan negatieve gevoelens voor anderen ons niet in de weg zitten en we ons op onze gemeenschappelijke menselijkheid kunnen concentreren, liet hij het volk staan voor God.

Laten we, nu de Tien Dagen van Inkeer dichterbij komen, eens nadenken over het feit dat ook wij vijanden hebben gemaakt en dat ook wij sommige mensen niet mogen. Desalniettemin zullen wij als een verenigd volk voor onze God gaan staan, en zullen we spiritueel - juist doordat wij staan - onze onderlinge verschillen negeren en dichterbij de belofte van sjalom komen.

Bovendien wist Mosjé dat een staande gemeente groter lijkt dan een zittende. Hij begreep dat een grotere bijeenkomst een diepere indruk achterlaat en dat samen staan een gevoel teweeg brengt dat we iets gemeen hebben dat groter is dan onszelf. Wanneer vierduizend Joden opstaan uit eerbied voor de Tora (zoals dit jaar in december in Boston tijdens de tweejaarlijkse bijeenkomst van de Union of American Hebrew Congregations) bezorgt alleen al de macht van het getal iedere deelnemer een unieke en ontzagwekkende ervaring. Er is een minimum aantal mensen nodig in een willekeurige gebedsruimte, zodat hun energie, warmte en verlangen, samen één geheel kunnen vormen tot iets dat groter is dan de som der delen. Misschien is het daarom dat veel rabbijnen tijdens de Hoge Feestdagen hun gemeente uitnodigen om te gaan staan wanneer de dienst begint. Staand lijkt ons aantal in onze ogen te groeien en worden de spirituele mogelijkheden van de Ontzagwekkende Dagen steeds indrukwekkender. Mosjé liet de mensen ook opstaan omdat, wanneer we staan, wij onze volledige fysieke hoogte bereiken. Daarmee worden we symbolisch aangemoedigd om ook spiritueel onze volle lengte te ervaren.

De woorden *Da lifné mie ata omed*, ‘Weet voor wie u staat’, staan boven menige Aron HaKodesj. Wat zou u vinden van ‘Weet voor wie u zit’? Er is geen statigheid, geen inspiratie, in die aansporing. Maar wanneer wij staan zijn we klaar om in actie te komen, we kunnen in iedere richting bewegen of draaien, we zijn klaar om te volgen en in staat om te leiden. Wanneer Jesjahoe over Jisraëls verlossing spreekt, zegt hij „*Sta op en schitter, je licht is gekomen*” (Jesjaja 60:1). Jesjahoe's aansporing om te gaan staan is een oproep om ons volledige

menselijke potentieel te verwezenlijken, om God - een baken van hoop – te ontmoeten, en om te gaan staan voor al wat aan die hoop beantwoordt.

Op deze Sjabbat voor Rosj Hasjana maken wij ons klaar om als één gemeente te gaan staan, zowel naast degenen van wie wij houden, als naast degenen van wie wij niet houden, klaar om alleen al door onze aanwezigheid de kracht van het moment te vergroten, te bouwen aan het grote minjan dat de Hoge Feestdagen speciaal maakt.

Laten wij ons nu al voornemen te gaan staan in onze volle lengte, menselijk en spiritueel.